

pohledávku z hodnoty věci podle § 258 ex. ř., nýbrž o neplatnost nabytí soudcovského práva zástavního (práva na uspokojení) pro nedostatek vlastnictví povinného. Proto právem odvolací soud neshledal tu podmínky žaloby podle § 258 ex. ř. I žaloba podle § 37 ex. ř. jest žalobou určovací, čelící k určení nepřipustnosti exekuce, jenže zájem žalobcův jest již v tom, že exekucí byla dotčena jeho práva, jež jí nedopouštějí. Ale odvolací soud není v právu, míně, že právo žalobkyně jest dotčeno neb ohroženo teprve od doby, kdy byl jí přikázán nárok na vydání věci k vybrání. § 308 ex. ř. stanoví jenom, jaká oprávnění má věřitel, který si dal pohledávku (nárok na vydání věci) přikázati k vybrání. Ale tímto ustanovením zákona není řečeno, že exekucí pro cizí dluh na věc, jež má býti vydána vlastníkovu věřiteli, nemůže býti dotčeno právo tohoto věřitele na vydání věci. § 308 ex. ř. určuje jen oprávnění věřitele, jichž potřebuje k aktivnímu uplatnění svého nároku, ale neurčuje, kdy je jeho právo cizí exekucí dotčeno a jak a kdy se může brániti cizímu zásahu do svého oprávnění tím, že exekucí bylo naň saženo. Že exekucí žalovaného byl dotčen nárok žalobkyně jako věřitelky vlastnickovy na vydání věci, nabytý jeho zabavením, plyne již z úvahy, že kdyby se jí právo obrany proti takovému zásahu odepřelo, mohl by věřitel detentorův, zabavivší věci pro dluh cizí, dojíti uspokojení z hodnoty věci dříve ještě, než by skutečný vlastníkův věřitel dosáhl přikázání k vybrání a v důsledku jeho teprve vydání věci a tím soudcovského práva zástavního k věci samé, zejména, an vlastník ani už nebude míti zájmu na tom, by se nepřipustnosti exekuce pro cizí dluh domáhal. Takovým způsobem by hodnota věci vlastnickových nesloužila k úhradě pohledávek jeho věřitelů, nýbrž i k úhradě pohledávek nevlastníka, který nemá nároku na uspokojení z hodnoty věci cizí. Proto je i právo žalující, vymáhající věřitelky vlastnickovy, nabyté zabavením tohoto nároku na vydání věci od detentora dotčeno exekucí na věc samu pro cizí dluh a je právem, bránícím exekuci pro dluh nevlastníka na věc samu. Nižší soudy, vycházejíce z opačného nesprávného názoru právního, nezapomínaly se tím, zda Viktor D. byl vlastníkem zabavených věci a záložna K. vlastníci nebyla, dále významem toho, že vybavovací žaloba Viktora D-a proti záložně K. byla pravoplatně zamítnuta, a zda rozsudek v této věci působí proti žalobkyni, dále neuvážily význam okolnosti, že se Viktor D. vzdal odvolání a že žalovaný nabyt exekučního (soudcovského) práva zástavního na věci dříve, než žalobkyně zabavila nárok na jejich vydání.

Čís. 8741.

Příslušnost podle § 87 a) j. n.

Obchodníkem ve smyslu § 87 a) j. n. není družstvo, jehož účelem jest zpracovati a zužitkovati hospodářské výrobky vyráběné jeho členy.

(Rozh. ze dne 23. února 1929, R II 57/29.)

Žalobce zadal žalobu na sudišti podle § 87 a) j. n. Námitku místní nepřislušnosti soud první stolice zamítl, rekursní soud námitce vyhověl a žalobu odmítl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Řešiti jest jen otázku, zda dovolaný soud jest místně příslušným po rozumu § 87 a) j. n. Podle tohoto zákonného předpisu mohou protokolovaní obchodníci podati žalobu proti obchodníkům pro pohledávky z prodeje, k němuž došlo v oboru jejich obchodu do dvou let od poslední objednávky, též před soudem svého závodu, když prokáží objednávku, která jest podkladem pohledávky a skutečné převzetí (odeslání) zboží listinami. Aby tedy žalující družstvo mohlo býti účastným výhody § 87 a) j. n., musilo by především podle svých stanov provozovati obchody, neboť pak by teprve mohlo býti uvažováno, zda jest vůbec obchodníkem ve smyslu zákona, zejména obchodníkem plného práva. Procesní soud zjistil, že podle stanov jest účelem družstva společně zpracovati a zužitkovati hospodářské výrobky vyráběné členy společenstva, zejména obilí a zeleniny všeho druhu, účelně obstarati všechny předměty pro hospodářské potřeby a stroje za přiměřené ceny a v nejlepší jakosti, jež se však dodávají výhradně členům. Tuto činnost nelze však pokládati za obchod, zejména ne ve smyslu čl. 271/1 obch. zák., neboť jde jednak jen o zužitkování hospodářských produktů prvotní výroby členů a nikoli o zjednání (smluvní nabytí) cizího zboží k dalšímu zcizení, jednak o opatření předmětů pro hospodářské potřeby a strojů pro členy, tedy za účelem spekulacním, na zisk. Neprovozuje-li však žalující družstvo obchody, není obchodníkem a nemůže pro sebe využití výjimečného ustanovení § 87 a) j. n. k odůvodnění místní příslušnosti dovolaného soudu.

Čís. 8742.

Správce továrny není po zákonu oprávněn k objednávce prací spojených se znovuvybudováním vyhořelé továrny.

(Rozh. ze dne 28. února 1929, Rv I 1173/28.)

Správce továrny žalované společnosti zadal staviteli Š-ovi zhotovení plánů k znovuvybudování vyhořelé továrny. Š. postoupil pohledávku žalobci, jenž ji zažaloval proti žalované společnosti. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, vycházejíce z názoru, že správce továrny byl oprávněn plány zadati.

N e j v y š š í s o u d žalobu zamítl.